

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 104 ΕΑΔΗΣΥ/2024

(άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 18 Σεπτεμβρίου 2024, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Δώρου αρ.7-9 γραφεία της, συνήλθε σε συνεδρίαση η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής και «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ»), μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Πρόεδρος : Ανδρονίκη Θεοτοκάτου

Σύμβουλοι: Ευαγγελία Κουτούπα

Δημήτριος Χανής

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη

Βασιλική Σκαρτσούνη

Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Νικολέτα Κοττά

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Ειρήνη Μουτσοπούλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ, Τμήμα Μελετών ΔΜΓ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν, η Εισηγήτρια, η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Σιδέρη, καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μ. Παναγοηλιοπούλου, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Επιτροπής.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής της Αρχής σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 για την προσφυγή του Γενικού Νοσοκομείου Χαλκιδικής σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (άρθρ. 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016) για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων στους χώρους του Νοσοκομείου χρονικής διάρκειας επτά (7) μηνών, από 1-10-2024 έως και 30-4-2025,

προϋπολογισθείσας δαπάνης 171.465,00€ πλέον Φ.ΠΑ.24% ή 212.616,60€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%.

1. Με το αρ. πρωτ. 9005/28.08.2024 αίτημα (αρ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΔΗΣΥ 8615/29-08-2024), το Γενικό Νοσοκομείο Χαλκιδικής αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

Το αιτούν εκθέτει τα εξής:

2.1 Στις 29-5-2023 εγκρίθηκε ο πίνακας προγραμματισμού Διαγωνισμών Προμηθειών και Υπηρεσιών του διαχειριστικού έτους 2023 για το Γενικό Νοσοκομείο Χαλκιδικής, στον οποίο περιλαμβάνεται δαπάνη διαγωνισμού για την παροχή «Υπηρεσιών Καθαρισμού Κτιρίων» προϋπολογισμού 282.258,07 ευρώ, πλέον ΦΠΑ, ήτοι 350.000,00 ευρώ με ΦΠΑ 24% για ένα έτος.

Με το αρ. πρωτ. 7419/10-7-2023 έγγραφο του Νοσοκομείου απεστάλησαν οι τεχνικές προδιαγραφές του οικείου Διαγωνισμού προς δημόσια διαβούλευση. Ακολούθως, με το αρ. πρωτ. 8161/1-8-2023 έγγραφο του Νοσοκομείου οι τροποποιημένες προδιαγραφές απεστάλησαν για δεύτερη δημόσια διαβούλευση, η οποία ολοκληρώθηκε στις 11-8-2023 χωρίς να κατατεθούν σχόλια.

Με την αρ. 13/18-8-2023 απόφαση του ΔΣ του Νοσοκομείου εγκρίθηκαν οι τεχνικές προδιαγραφές και η διενέργεια Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού για την παροχή «Υπηρεσιών Καθαρισμού Κτιρίων» προϋπολογισμού 282.258,07 ευρώ, πλέον ΦΠΑ για ένα έτος.

Στις 5-9-2023 δημοσιεύτηκε η αρ. 46/2023 σχετική Διακήρυξη με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 4η-10-2023 και ημερομηνία διενέργειας την 9η-10-2023.

Στις 2-10-2023 η εταιρεία «3GFACILITIES-SERVICES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ-ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ» άσκησε ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ προδικαστική προσφυγή κατά των όρων της ως άνω Διακήρυξης. Η συζήτηση της προσφυγής ορίστηκε στις 10-11-2023.

Περαιτέρω, με την αρ. 17/27-10-2023 (θέμα: 39^ο - ΑΔΑ:ΡΨΚΥ46907Υ-ΕΒ9), απόφαση του ΔΣ του Γενικού Νοσοκομείου Χαλκιδικής, αποφασίστηκε η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για χρονικό διάστημα τριών μηνών, το οποίο θεωρήθηκε εύλογο για την ολοκλήρωση της τρέχουσας διαγωνιστικής διαδικασίας μετά την έκδοση της απόφασης επί της προδικαστικής προσφυγής και έως τη συμβασιοποίηση. Κατόπιν αυτού, τον Νοέμβριο 2023 υποβλήθηκε σχετικό αίτημα του Γ.Ν. Χαλκιδικής προς την Αρχή για την παροχή σύμφωνης γνώμης περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση της ανωτέρω σύμβασης. Η απόφαση ελήφθη ενόψει του κινδύνου να στερηθεί το Νοσοκομείο των αναγκαίων υπηρεσιών καθαριότητας, οι οποίες συνιστούν απαραίτητη συνθήκη για τη λειτουργία του.

Ακολούθως, στις 4-12-2023 επιδόθηκε στην αναθέτουσα η με αρ. 1773/2023 απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ που εκδόθηκε επί της ασκηθείσας προσφυγής. Με βάση τις παραδοχές της απόφασης αυτής, με την οποία έγινε δεκτή η προσφυγή, έπρεπε να ακυρωθεί η προσβληθείσα Διακήρυξη στο σύνολό της. Ενόψει του ανατρεπτικού αυτού γεγονότος, η αναθέτουσα αρχή, προκειμένου να αντιμετωπίσει το κενό που βεβαίως θα δημιουργείτο στην παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των

νοσοκομειακών εγκαταστάσεων, δοθέντος ότι η τρέχουσα σύμβαση έληγε στις 31-12-2023, τροποποίησε το αρχικό της αίτημα προς την Αρχή περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για 3 μήνες, αιτούμενη την παρέκτασή του σε 6 μήνες συνολικά.

Με τη **Δ128 ΕΑΔΗΣΥ/2023** Γνώμη της παρούσας Επιτροπής παρασχέθηκε σύμφωνη γνώμη περί προσφυγής του Νοσοκομείου στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διακήρυξης, βάση του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση της σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων στους χώρους του με χρονική διάρκεια έξι (6) μηνών, λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

2.2 Ακολούθως, το Νοσοκομείο προχώρησε στην αρ. 75/2023 πρόσκληση διαπραγμάτευσης (ΑΔΑΜ: 23PROC013956741) με την εταιρεία «IFS ΙΠΙΡΟΤΙΚΙ FACILITY SERVICES S.A.», η οποία ήταν η μειοδότηρια εταιρεία του τελευταίου διαγωνισμού.

Με την αρ. 22/20-12-2023 απόφαση, θέμα Ε.Η.Δ.:1ο (ΑΔΑ: Ψ1ΙΘ46907Υ-3Ι9) της συνεδρίασης του ΔΣ του Νοσοκομείου εγκρίθηκε το αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης και η υπογραφή σύμβασης. Ακολούθως δε, υπεγράφη η αριθμ. **177/2023 σύμβαση** με ισχύ από **1-1-2024 έως 30-6-2024** με δικαίωμα διακοπής σε περίπτωση ολοκλήρωσης του Διεθνούς Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού, αυτοδικαίως και αζημίως για το Νοσοκομείο.

Σε συμμόρφωση με την προαναφερόμενη 1773/2023 απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ επί της ασκηθείσας προσφυγής (βλ. απόσπασμα των πρακτικών της αρ. 21/4-12-2023 θέμα: 1°, ΑΔΑ: 9ΡΩΤ46907Υ-0ΒΛ, συνεδρίασης του ΔΣ του Νοσοκομείου) αποφασίστηκε η ακύρωση της προσβληθείσας διακήρυξης και η επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού με τροποποίηση: 1) των όρων της διακήρυξης με προσθήκη άρθρου που να επιτρέπει την υπεργολαβία και 2) των τεχνικών προδιαγραφών με απαλοιφή του όρου «...ο τεχνικός εξοπλισμός να είναι καινούργιος, αγορασμένος κατά την τελευταία τριετία (2020-2021-2022)», προϋπολογιστικής δαπάνης 282.258,07€ πλέον Φ.Π.Α 24% ή 350.000,00 συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α 24% για ένα έτος, με δικαίωμα προαίρεσης για ένα έτος ακόμη με τους ίδιους όρους και την ίδια τιμή.

Στις 11-12-2023 δημοσιεύτηκε η αρ. 72/2023 σχετική Διακήρυξη (ΑΔΑ:ΨΥΧΙ46907Υ-4ΤΩ ΑΔΑΜ: 23PROC013930195 2023-12-11) του νέου Διεθνούς διαγωνισμού, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 9η-1-2024 και ημερομηνία διενέργειας την 12η-1-2024, κατά των όρων της οποίας δεν ασκήθηκαν προδικαστικές προσφυγές. Στον διαγωνισμό, σύμφωνα με το σχετικό πρακτικό, κατέθεσαν προσφορές τρεις (3) οικονομικοί φορείς.

Σύμφωνα με το απόσπασμα των πρακτικών της αρ. 8/22-3-2024 θέμα:7ο (ΑΔΑ:662 Α46907Υ-079) συνεδρίασης του ΔΣ του Νοσοκομείου αποφασίστηκε η κατακύρωση του διαγωνισμού στην συμμετέχουσα εταιρεία «IFS ΙΠΙΡΟΤΙΚΙ FACILITY SERVICES SA», έναντι του συνολικού ποσού των 274.524,00 € πλέον Φ.Π.Α. 24%. Η αναθέτουσα αρχή ενημέρωσε τους Οικονομικούς φορείς μέσω του συστήματος επικοινωνία του ΕΣΗΔΗΣ για το αποτέλεσμα του διαγωνισμού.

2.2 Στις 9-4-2024 και οι τρεις συμμετέχουσες εταιρίες «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS Α.Ε ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ», «ΙΠΙΡΟΤΙΚΙ FACILITY SERVICES ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ» και [...] άσκησαν ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ τρεις (3) προδικαστικές προσφυγές κατά της απόφασης της αναθέτουσας αρχής που αποδέχτηκε τις

προσφορές των λοιπών συμμετεχόντων στον διαγωνισμό, η εξέταση των οποίων ορίστηκε στις **15-5-2024**.

Σύμφωνα με το απόσπασμα των πρακτικών της αρ. 9ης/11-4-2024 τακτικής συνεδρίασης του ΔΣ του Νοσοκομείου ΘΕΜΑ Ε.Η.Δ. 5^ο (ΑΔΑ:ΨΙΘΤ46907Υ-Σ0Υ) αποφασίστηκε η έγκριση προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του Ν.4412/2016) με την εταιρεία «IFS IPIROTIKI FACILITY SERVICES S.A.» η οποία ήταν η μειοδότη εταιρεία του τελευταίου διαγωνισμού, για την ανάθεση της σύμβασης Παροχής Υπηρεσιών Καθαρισμού Κτιρίων των χώρων του για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών από 1-7-2024 έως και 30-9-2024, προϋπολογισθείσας δαπάνης 73.489,41€ χωρίς Φ.Π.Α. ή 91.126,87€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, ποσό που προκύπτει βάσει της νέας αναπροσαρμογής μετά τη θέση σε ισχύ (από 1-4-2024) της με αριθ. οικ ΥΑ 25058/29-03-2024 (Φ.Ε.Κ.1974, τεύχος Β') «Καθορισμός κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας», καθώς και την αποστολή σχετικού αιτήματος στη ΕΑΔΗΣΥ για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα, το οποίο θεωρήθηκε εύλογο για την ολοκλήρωση της τρέχουσας διαγωνιστικής διαδικασίας έως τη συμβασιοποίηση. Η απόφαση ελήφθη ενόψει του κινδύνου να στερηθεί το Νοσοκομείο των αναγκαίων υπηρεσιών καθαριότητας, οι οποίες συνιστούν απαραίτητη συνθήκη για τη λειτουργία του και υπό τον όρο της μονομερούς λύσης της οικείας σύμβασης, εφόσον στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα είχε ολοκληρωθεί η εν εξελίξει διαγωνιστική διαδικασία.

Με τη **Δ71 ΕΑΔΗΣΥ/12.6.2024** Γνώμη της παρούσας Επιτροπής, χορηγήθηκε σύμφωνη γνώμη περί προσφυγής του Νοσοκομείου στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διακήρυξης, βάση του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση της σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων στους χώρους του, με χρονική διάρκεια τριών (3) μηνών, λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Μετά την παροχή της ως άνω σύμφωνης γνώμης, το Γενικό Νοσοκομείο Χαλκιδικής απέστειλε την υπ. αριθ. 38/2024 Πρόσκληση Διαπραγμάτευσης προς την εταιρεία «IFS IPIROTIKI FACILITY SERVICES S.A.». Κατόπιν αυτού, η αναθέτουσα αρχή υπέγραψε με την ως άνω εταιρεία την αρ. **112/2024 σύμβαση** αξίας 73.485,00€, πλέον ΦΠΑ 24% και 91.121,40€ συμπ. Φ.Π.Α. 24%, για τρεις (3) μήνες, ήτοι από **1-7-2024 έως και 30-9-2024**, με τη ρητή επισήμανση ότι αυτή θα διακοπεί σε περίπτωση ολοκλήρωσης του Διεθνούς ηλεκτρονικού διαγωνισμού, αυτοδικαίως και αζημίως για το Νοσοκομείο.

2.3 Το Νοσοκομείο ενημερώθηκε από την Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 6462/13-6-2024 ηλεκτρονικό μήνυμα, ότι δεν εξετάστηκαν οι προσφυγές και συνεπώς υπήρξε τεκμήριο σιωπηρής απόρριψής τους. Κατά της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης των προσφυγών οι οικονομικοί φορείς α. [...],

β. «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS A.E ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ» και

γ. «IPIROTIKI FACILITY SERVICES ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ», άσκησαν αιτήσεις αναστολής/ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης.

Με τις Πράξεις της Προέδρου Εφετών του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης: 1) ΑΚ283/13-6-2024 Χ564/2024, 2) ακ279/12-6-2024 χ560/2024, 3) ακ270/7-6-2024 χ546/2024 ορίστηκε ημερομηνία εκδίκασης των παραπάνω αιτήσεων ακύρωσης/αναστολής, η **17^η-10-2024**.

2.4 Το Νοσοκομείο για να καλύψει τις ανάγκες του, μετά την προκύψασα διοικητική και δικαστική εμπλοκή της τρέχουσας διαγωνιστικής διαδικασίας και την αβέβαιη εξέλιξή της, ενέκρινε με την αρ. πρωτ. 8959/27-8-2024 (ΑΔΑ:6ΝΟ146907- Ρ59) Απόφαση του Διοικητή: α) την προσφυγή στη διαδικασία με “διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση” (άρθρ. 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016) για την ανάθεση της σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού, με χρονική διάρκεια επτά (7) μηνών και β) την αποστολή αιτήματος προς την Αρχή, προς παροχή σύμφωνης γνώμης.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

“[...]2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.»

4. Η ΥΑ 25058/2024 (ΦΕΚ Β 1974/29.03.2024): Καθορισμός κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για υπαλλήλους και εργατοτεχνίτες όλης της χώρας προβλέπει:

«[...]Τον καθορισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 4172/2013 (Α` 167), του νόμιμου κατώτατου μισθού και του νόμιμου κατώτατου ημερομισθίου, για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, χωρίς ηλικιακή διάκριση, ως εξής:

α) Για τους υπαλλήλους ο κατώτατος μισθός ορίζεται στα οκτακόσια τριάντα ευρώ (830,00 €).

β) Για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται σε τριάντα επτά ευρώ και επτά λεπτά (37,07 €).

Η απόφαση αυτή ισχύει από 1 Απριλίου 2024.»

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

5. Το υπό εξέταση αίτημα του Γενικού Νοσοκομείου Χαλκιδικής, το οποίο είναι μη κεντρική αναθέτουσα Αρχή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 3 του ν. 4412/2016, αφορά σε προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ίδιου νόμου.

Η σκοπούμενη σύμβαση φέρει χαρακτήρα δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών περιοδικού χαρακτήρα, το αντικείμενο της οποίας προβλέπεται να ανανεωθεί εντός συγκεκριμένου χρονικού

διαστήματος. Για την προτεινόμενη, βάσει του εξεταζόμενου αιτήματος σύμβαση, προϋπολογισθείσας δαπάνης 171.465,00€, χωρίς ΦΠΑ, σε συνδυασμό με τις ανατεθείσες συμβάσεις για υπηρεσίες καθαριότητας που έλαβαν χώρα εντός του τελευταίου δωδεκαμήνου και κατόπιν των Δ128ΕΑΔΗΣΥ/2023 και Δ71ΕΑΔΗΣΥ/2024 σύμφωνων Γνωμών της Αρχής, η μεν πρώτη ποσού 138.139,82 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, η δε δεύτερη ποσού 73.489,41 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής, κατά το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, για την παροχή σύμφωνης γνώμης (βλ. και Δ128ΕΑΔΗΣΥ/2023 και Δ71ΕΑΔΗΣΥ/2024 σύμφωνες Γνώμες της Αρχής).

6. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις, με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (πρβλ. άρθρα 24 και 25 του π.δ. 60/2007 και 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, αντίστοιχα, βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C-549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η Οδηγία 2014/24/ΕΕ να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, δεν επιτρέπεται τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω Οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την Οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (πρβλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

Η σχετική δε απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να περιλαμβάνει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους προκρίνεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 1747/2011, 1987/2021).

7. Ειδικότερα, για την εφαρμογή της επικαλούμενης από την αναθέτουσα αρχή νομικής βάσης θεμελίωσης του αιτήματος -κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίσταση- απαιτείται η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- α) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής,
- β) η ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού και
- γ) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Υπό τη συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων, η προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση επιτρέπεται μόνο στο μέτρο που είναι απολύτως

απαραίτητο, όπως ρητά επιτάσσει η σχετική διάταξη του άρθρου 32 παρ.2 εδ. γ' της Οδηγίας 2014/24 (ΣτΕ 1987/2021 σκ.12).

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ.Συν. Τμ. VII 1080/2022 σκ. 6).

Περαιτέρω, η επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογεί την ανάθεση εκείνων μόνο των υπηρεσιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι την κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. Ελ.Συν. 1494/2022 VII Τμ, ΣτΕ 1987/2021, από τις πρόσφατες Γνώμες της Αρχής, ενδεικτικώς, Δ5, 14/2024).

8. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της επικαλούμενης διάταξης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

Η προηγούμενη αντίστοιχη διαγωνιστική διαδικασία που διενήργησε η αιτούσα για το έτος 2023 είχε ολοκληρωθεί εντός χρονικού διαστήματος πέντε (5) μηνών από την προκήρυξη του διαγωνισμού. Βάσει του συγκριτικού αυτού δεδομένου, ως προς τον απαιτούμενο χρόνο, η αναθέτουσα αρχή ενήργησε επιμελώς, εκκινώντας τη διαγωνιστική διαδικασία στις 5-9-2023, της οποίας μάλιστα είχε προηγηθεί 2μηνη σχεδόν διαδικασία διαβούλευσης.

Ωστόσο, λόγω διοικητικής εμπλοκής (βλ. παρ. 2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ), η διαδικασία ακυρώθηκε. Παρά ταύτα, άμεσα και συγκεκριμένα την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα από την κοινοποίηση της 1773/2023 Απόφασης της Αρχής, η αναθέτουσα αρχή συμμορφώθηκε, επαναδιατυπώνοντας τους όρους της διακήρυξης, και ήδη στις 11-12-2023 εκκίνησε τη νέα διαγωνιστική διαδικασία (ΑΔΑΜ: 23PROC013930195 2023-12-11), στο πλαίσιο της οποίας δεν ασκήθηκαν προδικαστικές προσφυγές κατά των όρων της διακήρυξης (βλ. ΙΣΤΟΡΙΚΟ παρ. 2.2).

Η κατακύρωση του διαγωνισμού έγινε στις 22-3-2024, δηλαδή εντός χρονικού διαστήματος δύομισι (2,5) μηνών, το οποίο, κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής, υστερεί κατά ένα έως δύο μήνες από το κατά συνήθη πρακτική απαιτούμενο, ενόψει της «ιδιαιτερότητας» των διαγωνισμών καθαριότητας. Ωστόσο, κατά της απόφασης κατακύρωσης ασκήθηκαν τρεις (3) προδικαστικές προσφυγές και από τους τρεις (3) συμμετέχοντες στον διαγωνισμό οικονομικούς φορείς, επί των οποίων δεν εκδόθηκαν αποφάσεις εντός της προβλεπόμενης αποκλειστικής προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, με αποτέλεσμα την τεκμαιρόμενη σιωπηρή απόρριψή τους. Κατά της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης των προδικαστικών προσφυγών ασκήθηκαν και από τους τρεις (3) προσφεύγοντες οι υπ' αριθμ. πρωτ. **6419/12-6-24**, **6773/20-6-24** και **6772/20-6-24** αιτήσεις ακύρωσης και αναστολής εκτέλεσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Θεσ/νίκης (με ορισθείσα ημερομηνία εκδίκασης την 17^η.10.2024), το δε Διοικητικό Εφετείο σύμφωνα την πάγια νομολογιακή πρακτική θα αναπέμψει τις υποθέσεις στην Αρχή για κρίση επί της ουσίας, γεγονός που θα προκαλέσει ακόμη μεγαλύτερη καθυστέρηση της διαδικασίας.

Τα ως άνω γεγονότα, όπως και η παρέλευση χρονικού διαστήματος τεσσάρων μηνών από την κατάθεση των δικογράφων έως την ημερομηνία εκδίκασης των αιτήσεων ακύρωσης/αναστολής

των τριών συμμετεχουσών στον διαγωνισμό εταιρειών κατά της σιωπηρής απόρριψης των προδικαστικών προσφυγών (17^η-10-2024), δεν ήταν σε θέση να προβλεφθούν από την αναθέτουσα αρχή, κυρίως ενόψει του χρόνου διάρκειας της προηγούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας και λαμβάνοντας υπόψη ότι λόγω της διοικητικής και δικαστικής εμπλοκής είναι ανέφικτο να ολοκληρωθεί η όλη διαδικασία έως τις 30-9-2024 που λήγει η υφιστάμενη τροποποιημένη σύμβαση **112/2024** αξίας 73.485,00€, πλέον ΦΠΑ, η οποία προέκυψε από την προηγούμενη διαπραγμάτευση μετά από τη σύμφωνη Γνώμη της Αρχής (Δ71 ΕΑΔΗΣΥ/2024).

Συναφώς, κατά τον βάσιμο ισχυρισμό της αναθέτουσας με βάση τα χρονοδιαγράμματα που απαιτούνται, κατόπιν και της αναμενόμενης αναπομπής των υποθέσεων από το Διοικητικό Εφετείο, της ενδεχόμενης εκ νέου δικαστικής προσβολής των αποφάσεων που θα εκδοθούν και της –εξαιτίας αυτού– αβέβαιης εξέλιξης της διαδικασίας, θα απαιτηθούν τουλάχιστον επτά (7) μήνες για την ολοκλήρωση του διαγωνισμού και την υπογραφή σύμβασης.

Ως εκ τούτου, με δεδομένη και την επικαλούμενη περιορισμένη δυναμική της διοικητικής στελέχωσης της αναθέτουσας, η απρόβλεπτη κατάσταση που δημιουργήθηκε και ανέτρεψε τον προγραμματισμό της για την απρόσκοπτη κάλυψη των αναγκών της σε υπηρεσίες καθαριότητας, οι οποίες συνιστούν δημοσίου συμφέροντος αγαθό για τους νοσηλευόμενους, το ιατρικό, καθώς και λοιπό προσωπικό του Νοσοκομείου, δεν ανάγεται κατά κύριο λόγο στη σφαίρα ευθύνης της (πρβλ Δ128 ΕΑΔΗΣΥ/2023 και Δ71 ΕΑΔΗΣΥ/2024 σύμφωνες Γνώμες της Αρχής).

Συνεπεία της διοικητικής και δικαστικής εμπλοκής της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας που έχει προκύψει συνεπεία των ανωτέρω γεγονότων, το Νοσοκομείο ευρίσκεται σε πραγματική αδυναμία να καλύψει την παροχή των υπηρεσιών καθαριότητας, με δυσμενείς επιπτώσεις για τη ζωή και την υγεία των ασθενών, των εργαζομένων και των συνοδών/επισκεπτών, καθόσον ελλοχεύει άμεσος κίνδυνος διασποράς ασθενειών και λοιμώξεων.

Ως εκ τούτου, η ανάγκη αδιάλειπτης παροχής των υπηρεσιών καθαριότητας παρίσταται πράγματι κατεπείγουσα και δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που τάσσουν άλλες ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένης της επισπευσμένης διαδικασίας.

Συναφώς, η αρνητική χρονικά πορεία της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας, τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την αδυναμία της αναθέτουσας να καλύψει με άλλον τρόπο την, σε ενεστώτα χρόνο, άμεση και διαρκή ανάγκη της προς παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, δεδομένης της επικείμενης λήξης της σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στις 30.09.2024 (βλ. και Δ 37/2022, Δ 52/2022, Δ73/22, Δ128/2023 και Δ71/2024 Γνώμες της Αρχής).

Σε συνάρτηση με τα προδιαληφθέντα, το αιτούμενο χρονικό διάστημα των επτά (7) μηνών, ήτοι από 1-10-2024 έως 30-4-2025, κρίνεται ότι εμπίπτει στο μέτρο του απολύτως αναγκαίου, για την ολοκλήρωση της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας, ενώ σε περίπτωση που αυτή ολοκληρωθεί σε προγενέστερο χρόνο η αναθέτουσα οφείλει, περιλαμβάνοντας σχετικό όρο στην υπό ανάθεση σύμβαση, να προβεί μονομερώς και αζημίως στη λύση της.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την παροχή σύμφωνης Γνώμης, περί προσφυγής του Γενικού Νοσοκομείου Χαλκιδικής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατ' εφαρμογή του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων στους χώρους του Νοσοκομείου, χρονικής διάρκειας επτά (7) μηνών, από 1-10-2024 έως και 30-4-2025, προϋπολογισθείσας δαπάνης 171.465,00€, πλέον Φ.Π.Α.24% ή 212.616,60€, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Ο Συντάκτης

Δημήτριος Σταθακόπουλος

Αθήνα, 18 Σεπτεμβρίου 2024

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοδοκιάτου